

Dönem : 3
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 115

Manisa Milletvekili Mustafa Ok ve 12 arkadaşının, Bağcılığımızın modernleştirilmesi ve bağcılarımızın kalkındırılması hakkında kanun teklifi ve 18 numaralı geçici komisyon raporu (2/193)

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Bağcılığımızın modernleştirilmesi ve bağcılığımızın kalkındırılması hakkında kanun teklifimiz, gerekçesiyle birlikte ilişik olarak taktim kılınmıştır.

Gereğine müsaadelerinizi saygılarımızla rica ederiz.

Manisa Milletvekili <i>Mustafa Ok</i>	Manisa Milletvekili <i>Veli Bakırlı</i>	Manisa Milletvekili <i>Muammer Erten</i>	Manisa Senatörü <i>Doğan Barutçuoğlu</i>
İzmir Milletvekili <i>Talât Orhon</i>	İzmir Milletvekili <i>Coşkun Karagözoğlu</i>	Aydın Milletvekili <i>Mehmet Çelik</i>	İzmir Milletvekili <i>Seref Bakşık</i>
Denizli Senatörü <i>Hüseyin Atmaca</i>	İzmir Milletvekili <i>Ş. Adalan</i>	Denizli Milletvekili <i>İlhan Açıklan</i>	Konya Milletvekili <i>Mustafa Üstündağ</i>

İzmir Milletvekili
M. Hulûsi Çakır

GEREKÇE

Bağcılık sorunu üzerine eğilimlendiğinde bağcılığımızın ve bağcılarımızın son derecede güç durumunda oldukları anlaşılır.

Maliyet yıldan yıla yükseldiği geçim şartları ağırlaştığı halde çekitleksiz kuru üzüm dört yıldır mustahsılın elinden aynı fiyatla alınmaktadır. Maliyetin günden güne artmasına karşılık verimin ve fiyatın düşük olması yüzünden bağcı emeğinin karşılığını alamadığı için Ege bölgesinde bağlar sökülmeğe başlamıştır. Bu hal devam ettiği takdirde uzman kişilerin söylediklerine göre 10 yıl sonra üzüm ithal eden memleket haline gelmemiz mümkündür.

Nitekim çekitleksiz kuru üzümde dekar başına verim ortalama olarak Amerika'da 500, Yunanistan ve Avusturalya'da 400 kilo olmasına karşılık Türkiye'de dekarından 1965 yılında 144, 1966 yılında 98, 1967 yılında 120, 1968 yılında da 134 kilo kuru üzüm alınabilmiştir. Bu sayılan yılların hiçbirinde bağcı bağa harcandığı parayı geriye alabilmiş değildir.

Bağcının masrafını kurtarabilmesi için dekarından asgari 250 kilo kuru üzüm alması gerekmektedir. Turgutlu'da (Manisa) yüksek sisteme alınmış bir bağdan 1968 yılında dekarından 1 133 kilo kuru üzüm alınmıştır. 1969 yılında Manisa'da geniş bir bağ kesimini soğuk vurmıştır. Aynı bağın yerde olan asmalarından soğuk vurduğu için dekarından 50 kilo alınmış iken yüksek sisteme alınmış diğer yarısından dekar başına 850 kilo üzüm alınmıştır.

Yüksek sistemde, bağların, soğuktan kurtulmasından, verimin yüksek olmasından başka maliyet de düşüktür.

9 No.lu kuru üzümün birkaç yıldır tavan (en yüksek fiyat) fiyatının 227 kuruş olmasına karşılık resmî rakamlara göre maliyeti 1966 yılında 298 kuruş, 1967 yılında 198 kuruş, 1968 yılında 212 kuruşu bulmuştur.

Bir ülkede dekar başına verim 150 kilonun altına düşerse o ülkede bağcılık, kuru üzüm yıllarca maliyetin altında satılırsa o ülkede bağcılar ciddi bir bunalım içinde demektir. Devlet bu noktada bağcılığa ve bağcılara karşı kayıtsız şartsız kalamaz ve kalmamalıdır.

Bağlar 1966 yılında soğuktan ciddi zarar görmüş ve dekar başına ortalama verim 98 kiloya düşmüştür.

Mahsulün iyi olduğu soğuk vurmadığı yıllarda bağı yağmur tehlikesi karşısındadır. 1966 yılında 16 040 ton, 1967 yılında 37 440 ton kuru üzüm yağmur altında kalmıştır. 1967 yılında yağmur yemiş olan 37 440 ton kuru üzüm yıllık ihrac miktarımızın yarısını teşkil etmektedir.

227 kurus olan 9 numara kuru üzüm sergide yağmur yemiş ise müstahsılın elinden TARİŞ tarafından 197, tüccar tarafından 140 - 160 kurus arasında alınmaktadır.

Bu kanun teklifinin kabulü ile bağcılığımız modernleştirilmiş ve bu suretle önemli bir döviz kaynağımız korunmuş ve geçimini bağcılıktan temin eden milyonlara vatandaşımızın alınteri değerlendirilmiş olacaktır.

MADDELERİN GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bağların yüksek sisteme alınması ile bağlar soğuktan korunmuş olur. Kalite ve verimin yükselmesine karşılık maliyet düşer, sergideki üzümler yağmurdan korunmuş olur. Bağcılarımızın modern bir sistemi uygulayabilmeleri için düşük faiz ile uzun vâdeli krediye ihtiyaçları vardır.

Madde 2. — Bağcılıkta yüksek sistemin ucuz ve standart bir şekilde realize edilebilmesi için bu faaliyetin devletçe yapılması veya yaptırılması zorunludur.

Madde 3. — İhracata yönelmiş bir üretim teşvik edilmiş olur.

Madde 4. — Kredinin bağcılığımızın modernleştirilmesi münhasır maksadı için kullanılması sağlanmak istenmiştir. Yeni yetiştirilen bağlardan, dikiminden itibaren 4 ncü sene mahsul alınmaya başlanmaktadır.

Geçici Komisyon Raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No. : 2/193
Karar No. : 5

8 . 4 . 1970

Yüksek Başkanlığa

Bağcılığımızın modernleştirilmesi ve bağcılarımızın kalkındırılması hakkındaki kanun teklifini görüşmek üzere Genel Kurulun 19 . 1 . 1970 tarihli 27 nci Birleşiminde kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzda adı geçen teklif, teşekküller ve ilgili bakanlıkların temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Gerekçede arz ve izah olunan hususlar Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmekle beraber, bâzı maddelerin değiştirilmesine ve ayrıca bir maddenin de (5) nci madde olarak ilâvesine karar verildi.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Balıkesir	Edirne	Edirne	Adana
<i>İ. Aytaç</i>	<i>M. Harmancıoğlu</i>	<i>V. Gülkan</i>	<i>T. Topaloğlu</i>
Afyon	Bolu	Maras	Trabzon
S. Mutlu	<i>H. İbrahim Cop</i>	<i>V. Kadroğlu</i>	<i>A. Rıza Uzuner</i>

İzmadada bulunamadı.

Balıkesir

N. Nurettin Sandıkçoğlu

M. Meclisi (S. Sayısı : 115)

MANİSA MİLLETVEKİLİ MUSTAFA OK VE
12 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Bağcılığımızın modernleştirilmesi ve bağcılarımızın kalkandırılması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Bağların yüksek sisteme alınması veya yüksek sistemde bağ yetiştirilmesi, sergi yerlerinin betonlanması ve üzerlerinin tente ile örtülmesi için bağcılara % 2 faizi geçmemek üzere 20 yıl vâdeli kredi verilir.

MADDE 2. — Bağların yüksek sisteme alınmasının, sergi yerlerinin betonlanmasının ve tente tertibatının daha ucuz ve satndart bir şekilde yapılması ve bağların işlenmesi için Devlet gerekli örgütleri ve tesisleri kurar veya kurdurur.

MADDE 3. — Bağcılığın modernleştirilmesi için açılacak krediden ihracatlık yaş ve kuru üzüm yetiştiren bağ sahipleri ile bu maksat için yeniden bağ dikenler öncelikle yararlanırlar.

MADDE 4. — Bağcılar bu maksatla aldıkları krediyi başka ihtiyaçları için kullanamazlar. Şarta uymayanların kredileri kesilir. Alınan kredi 4 sene sonra ödenmeye başlanır ve eşit taksitlerle ödenir.

MADDE 5. — Bu kanun yayınladığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Tarım ve Ticaret Bakanları yürütür.

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

Bağcılığımızın modernleştirilmesi ve bağcılarımızın kalkandırılması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Bağların yüksek sisteme alınması veya yüksek sistemde bağ yetiştirilmesi, sergi yerlerinin betonlanması ve üzerlerinin tente ile örtülmesi için bağcılara % 5 faizli âzami 15 yıl vâdeli projeye dayanan kontrollu kredi verilir.

Tesbit edilen faiz haddi ile T. C. Ziraat Bankasınınca bu tür kredilere uygulanmakta olan faiz oranları arasındaki fark mütâakıp bütçesinin Maliye Bakanlığı tertiplerine konacak ödenekten karşlanır.

MADDE 2. — Bağcılara açılacak krediler Tarım Bakanlığı Teknik Ziraat Teşkilâtınca onaylanan projelere istinaden verilir. Tarım Bakanlığı projelerin uygulanmasında bağcılara gerekli teknik yardımlarda bulunur.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bağcılar projelere dayalı olarak aldıkları bu kredileri proje ve gâye dışında kullanamazlar. Kullandıkları takdirde, aldıkları kredilere vâdeleri beklenilmeden muacceliyet verilerek tahsil edilir.

Yüksek sisteme göre bağ tesisi tesis kredisi alanlara 5 yıllık ödemesiz süre tanınır ve on eşit şekilde taksitle tahsil edilir.

MADDE 5. — Kredi dağıtımında 30 dönüme kadar olan küçük bağ işletmelerine öncelik verilir.

3202 sayılı T. C. Ziraat Bankası Kanununun hükümlerine göre teminata bağlanır.

MADDE 6. — Teklifin 5 nci maddesi 6 nci maddede olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Bu kanunu Tarım, Ticaret ve Maliye Bakanları yürütür.